

**PROGRAM WSPIERANIA OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE
WSCHOWSKIM**

w latach 2014 - 2024

kwiecień 2014

Wstęp

Obowiązkiem każdego powiatu, zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych jest opracowanie oraz realizacja programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Program taki powinien odpowiadać najistotniejszym potrzebom tego środowiska, zarówno w zakresie rehabilitacji społecznej, jak i zawodowej, a także przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Obecny program jest kontynuacją pierwszego Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim w latach 2003-2013r. Część celów określonych w dotychczasowym programie będzie nadal kontynuowana w latach 2014-2024. Wszystkie cele główne będą sukcesywnie realizowane przez okres 10 lat.

Za realizację programu z mocy prawa odpowiedzialny jest samorząd powiatowy, jednak warunkiem osiągnięcia założonych celów będzie współpraca z samorządami gminnymi oraz przedstawicielami instytucji, placówek i organizacji wskazanych w programie.

Niniejszy program wspierania osób niepełnosprawnych jest głównym wyznacznikiem kierunków i działań wszystkich instytucji biorących udział w jego realizacji i stanowi podstawę do tworzenia przez poszczególne podmioty szczegółowych programów.

Program wspierania osób niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie zajmujących się pomocą osobom niepełnosprawnym i przedłożony celem zaopiniowania Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Prace nad programem zakończono w kwietniu 2014r.

DIAGNOZA

Postęp gospodarczy z jednej strony wpływa na komfort i wydłużenie trwania życia, ale z drugiej strony pociąga za sobą zagrożenie chorobami przewlekłymi wraz z konsekwencją konieczności zapewnienia opieki osobom dotkniętym problemem niepełnosprawności.

Polska jest krajem o bardzo **wysokiej i narastającej liczbie osób niepełnoprawnych**. To zjawisko nabiera coraz większej rangi wśród problemów społecznych w ostatnich latach.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Światowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych (The World Programme of Action for Disabled Persons) oraz Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych (The Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities) podkreślają, iż niepełnosprawność jest problemem społecznym i nie ogranicza się do konkretnej osoby. Mówiąc o niepełnosprawności mamy na względzie relację między zdrowiem człowieka (uwzględniając jego wiek, płeć i wykształcenie), a społeczeństwem i środowiskiem, które go otacza.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wprowadza następujące pojęcia niepełnosprawności, uwzględniając stan zdrowia człowieka:

Niesprawność (impairment) - każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;

Niepełnosprawność (disability) - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;

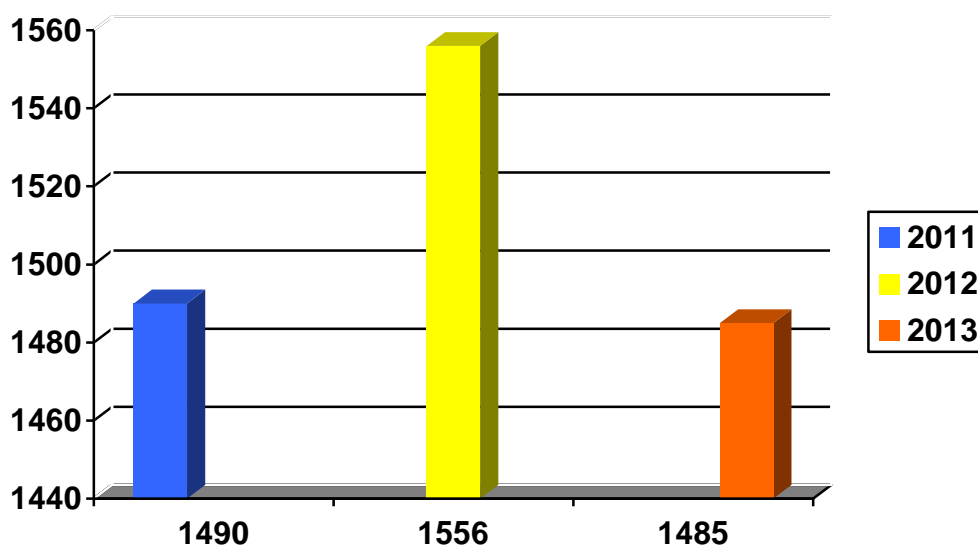
Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych (handicap) - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje: niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w

szczególności wykonywanie pracy zawodowej. Ustawa wyróżnia trzy stopnie niepełnosprawności, a mianowicie: znaczny, umiarkowany i lekki.

Dane z przeprowadzonego Narodowego Spisu Powszechnego wskazują, że w 2011 roku w Polsce było 5 456 700 osób niepełnosprawnych prawnie. W Powiecie Wschowskim zamieszkiwało 5 193 osób niepełnosprawnych prawnie, w tym 322 dzieci, co stanowiło 13,19% ogółu ludności powiatu.

Ustalaniem stopnia niepełnosprawności, bądź też o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych zajmuje się w naszym powiecie Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nowej Soli. Celem jego działalności jest orzekanie do celów pozarentowych osób do 16 roku życia i powyżej 16 lat. Orzeczenie służy osobom niepełnosprawnym do korzystania z ulg i uprawnień, w tym również w ramach systemu pomocy społecznej. Liczba wydanych orzeczeń w Powiecie Wschowskim w latach 2011-2013 przedstawia się następująco:

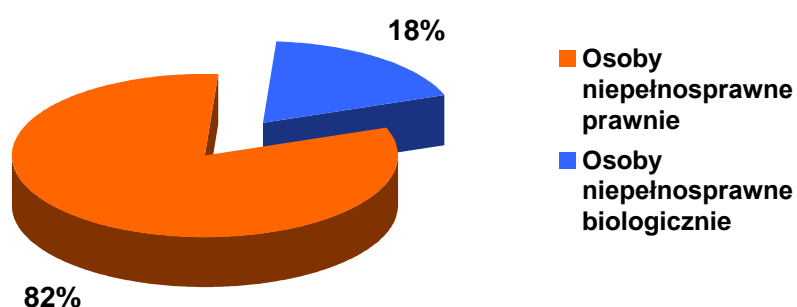
Powyższe dane wskazują, że największy odsetek wydanych orzeczeń w ostatnich trzech latach wystąpił w 2012r., natomiast w latach 2011 i 2013 ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności była porównywalna.

Wskaźniki GUS dotyczące ilości osób niepełnosprawnych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku wskazują, że na terenie Powiatu Wschowskiego zamieszkuje 6 354 osób niepełnosprawnych, w tym niepełnosprawnych prawnie tj. z wydanym orzeczeniem o niepełnosprawności jest 5 193, natomiast

niepełnosprawnych biologicznie tzn. takich, którzy nie mają wydanego orzeczenia jest 1 161 osób.

Mając na uwadze Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – osoba niepełnosprawna prawnie, to ta, która posiada orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony, z kolei niepełnosprawna biologicznie, to osoba, która nie posiada orzeczenia, aczkolwiek deklaruje niepełnosprawność.

Dane dotyczące ilości osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie w wieku 16 lat i więcej zamieszkujących Powiat Wschowski zostały zawarte procentowo na poniższym wykresie.

Dane dotyczące ilości osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie na terenie Powiatu Wschowskiego zgodnie z danymi GUS z 2011 roku przedstawiają tabele nr 1 i 2

Tabela nr 1

Osoby niepełnosprawne prawnie w Powiecie Wschowskim.

Osoby niepełnosprawne prawnie w Powiecie Wschowskim			
Stopień niepełnosprawności	Kobiety	Mężczyźni	Osoby do 16 roku życia
Znaczny	678	585	322
Umiarkowany	1165	1165	
Lekki	542	553	
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu nieustalonym*	89	96	
Ogółem	2474	2399	

* są to osoby posiadające orzeczenie, które w świetle przepisów prawa nie ma ustalonego stopnia niepełnosprawności (np. orzeczenia wydane przez KRUS, MSW)

Z analizy powyższych danych wynika, że większość osób niepełnosprawnych prawnie to kobiety, które zaliczone zostały do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Jeżeli chodzi o stopień niepełnosprawności zdecydowanie największą grupę stanowią osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne biologicznie w Powiecie Wschowskim.

Osoby niepełnosprawne biologicznie w Powiecie Wschowskim		
	Kobiety	Mężczyźni
Osoby niepełnosprawne biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności całkowite	31	34
Osoby niepełnosprawne biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności poważne	139	85
Osoby niepełnosprawne biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności umiarkowane	494	378
Ogółem	664	497

Podobnie, jak w przypadku osób niepełnosprawnych prawnie, wygląda sytuacja w przypadku osób niepełnosprawnych biologicznie, również zdecydowanie większa grupa kobiet deklaruje niepełnosprawność, odczuwaną jako ograniczenie sprawności umiarkowane.

Jeżeli chodzi o przyznawaną osobom niepełnosprawnym pomoc finansową z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie ze środków PFRON, w 2013r roku ubiegało się o nią 786 osób, skorzystało zaś 518 osób niepełnosprawnych. Z uwagi na ograniczone środki PFRON liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o dofinansowanie poszczególnych zadań ze środków PFRON jest dużo wyższa niż liczba tych, którym te dofinansowania przyznano. Strukturę wypłaconych ze środków PFRON świadczeń w roku 2013 przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3

Struktura wypłaconych świadczeń ze środków PFRON w roku 2013.

Struktura wypłaconych świadczeń ze środków PFRON w roku 2013

<i>Lp.</i>	<i>Forma pomocy</i>	<i>2013 rok</i>
I.	Środki do dyspozycji	788 068
II.	Środki wydatkowane	787 541
1	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	
a.	liczna osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami	270
b.	liczba osób, którym wypłacono dofinansowanie	138
	w tym: dzieci (z wiersza b.)	16
	w tym: mieszkańcy wsi (z wiersza b.)	24
c.	kwota dofinansowań	113 062
	w tym: dzieci (z wiersza c.)	15 312
	w tym: mieszkańcy wsi (z wiersza c.)	43 213
2	Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych	
a.	liczba złożonych wniosków	132
b.	liczba wypłaconych dofinansowań	26
	w tym: dzieci (z wiersza b.)	5
	w tym: mieszkańcy wsi (z wiersza b.)	9
c.	kwota dofinansowań	44 891
	w tym: dzieci (z wiersza c.)	10 283
	w tym: mieszkańcy wsi (z wiersza c.)	13 540
3	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych	
a.	liczba złożonych wniosków	382
b.	liczba wypłaconych dofinansowań	327
	w tym: dzieci (z wiersza b.)	35
	w tym: mieszkańcy wsi (z wiersza b.)	120
c.	kwota dofinansowań	257 528
	w tym: dzieci (z wiersza c.)	36 863
	w tym: mieszkańcy wsi (z wiersza c.)	79 924
4	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej	0
	liczba instytucji	0
5	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	369 900
	liczba osób	25
6	Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych organizowane przez Kierownika PUP	2 160
	liczba osób	2
7	Finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu	0
		0
8	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	0
	liczba osób	0
9	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	0

		liczba instytucji	0
10	Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej		0
		liczba osób	0

Dane przedstawione w powyższej tabeli wskazują, że na zadanie polegające na dofinansowaniu zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego wpływa największa ilość wniosków. Jest to zjawisko niepokojące i mogące wskazywać na pogarszający się stan zdrowia mieszkańców Powiatu Wschowskiego, którzy coraz częściej wymagają zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne lub środki pomocnicze. Duża grupa osób niepełnosprawnych ubiega się również o dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych. Jednak ze względu na ograniczone środki finansowe PFRON wszystkie zadania realizowane są w ograniczonym zakresie. Szczególnie dotyczy to likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu, pomimo że potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie są bardzo duże, przewyższające posiadane środki finansowe PFRON na realizację ustawowych zadań.

Ponadto na podstawie danych otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Wschowskiego można ustalić, że aż 871 osób korzystało w 2013r. ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Warto również zwrócić uwagę, że wśród niepełnosprawnych klientów OPS zdecydowanie większą grupę stanowią kobiety.

Osoby niepełnosprawne wg gminy zamieszkania, korzystające z pomocy ośrodków pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4

Osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Wschowskiego.

Nazwa ośrodka oraz miejscowość	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy OPS wg stanu na dzień 31.12.2013 r.	
	Ogółem:	W tym kobiety:
OPS Wschowa	461	306
OPS Sława	257	149
GOPS Szlichtyngowa	153	71
Ogółem:	871	526

Źródło: Dane z OPS funkcjonujących na terenie Powiatu Wschowskiego.

Z kolei z danych Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie wynika, że w ewidencji PUP zarejestrowanych było na koniec 2013 roku 144 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 14 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu. Ze względu na płeć największą grupę osób zagrożonych bezrobociem stanowią kobiety, gdyż jest ich 79, następnie osoby zamieszkujące w mieście, których jest 86 oraz osoby niepełnosprawne z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (85 osób bezrobotnych i 5 poszukujących pracy). Ponadto stosunkowo dużą grupę stanowią osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych. Według ewidencji PUP jest ich 34 osób bezrobotnych i 5 poszukujących pracy. Niemal połowa to kobiety. Dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wg stanu na dzień 31.12.2013 r. w Powiecie Wschowskim przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wg stanu na dzień 31.12.2013 r. w Powiecie Wschowskim.

Wyszczególnienie	Niepełnosprawni	Niepełnosprawni
------------------	-----------------	-----------------

		bezrobotni	poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
Ogółem		144	14
Miejsce zamieszkania	Miasto	86	9
	Wieś	58	5
Płeć	Mężczyźni	65	8
	Kobiety	79	6
Stopień niepełnosprawności	Znaczny	8	4
	Umiarkowany	85	9
	Lekki	51	1
Osoby bez kwalifikacji	Ogółem	34	5
	w tym kobiety	15	1

Źródło: Dane PUP we Wschowie.

Kolejna tabela obrazuje liczbę osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu wg wykształcenia.

Tabela nr 6

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu wg wykształcenia wg stanu na dzień 31.12.2013 r. w Powiecie Wschowskim.

Wykształcenie	Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
Wyższe	14	1
Policealne i średnie zawodowe	20	3
Średnie ogólnokształcące	12	1
Zasadnicze zawodowe	58	4
Gimnazjalne	5	0
Podstawowe i podstawowe nieukończone	35	5
Ogółem:	144	14

Źródło: Dane PUP we Wschowie.

Powyższe dane wskazują, że osoby niepełnosprawne bezrobotne oraz poszukujące pracy posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe stanowią największą grupę dotkniętych bezrobociem. Kolejną grupą osób są niepełnosprawni z wykształceniem podstawowym i podstawowym nieukończonym. Można przypuszczać, że w/w osoby mają największe problemy z uzyskaniem zatrudnienia.

Analizując problem bezrobocia osób niepełnosprawnych istotny jest również okres pozostawania bez pracy. Dane w tym zakresie obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 7

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu wg czasu pozostawania bez pracy w Powiecie Wschowskim wg stanu na dzień 31.12.1013 r.

Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
Do 1 miesiąca	14	0
1-3	32	1
3-6	23	0
6-12	24	5
12-24	23	2
Powyżej 24	28	6
Ogółem:	144	14

Źródło: Dane PUP we Wschowie.

Powyższe zestawienie wskazuje, że wśród osób niepełnosprawnych bezrobotnych, największą grupę stanowią osoby, które pozostają bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy. Można przypuszczać, że są to osoby, które zarejestrowały się po raz pierwszy w PUP lub osoby, które dokonały ponownej rejestracji. Niepokojący jest jednak fakt, że dość sporą grupę stanowią osoby niepełnosprawne, które widnieją w ewidencji PUP jako bezrobotni i poszukujący pracy powyżej 24 miesięcy. Są to osoby, którym z uwagi na długi okres pozostawania bez zatrudnienia trudno będzie znaleźć odpowiednią pracę.

Dokonując analizy problemów osób niepełnosprawnych należy również zwrócić uwagę na pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, który jest realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie od 2012r.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo niepełnosprawnych beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Dane w zakresie jego realizacji przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2013r. w Powiecie Wschowskim.

Moduł, Obszar, Zadanie	Liczba wniosków	Liczba wniosków dofinansowanych	Przyznana kwota dofinansowania	Kwota wydatkowana
Obszar A, Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	2	1	2 559,00 zł	1 515,00 zł
Obszar A, Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	0	0	0,00 zł	0,00 zł
Obszar B, Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	10	8	39 195,00 zł	39 133,00 zł
Obszar B, Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	0	0	0,00 zł	0,00 zł
Obszar C, Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	7	3	46 800,00 zł	46 800,00 zł
Obszar C, Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	0	0,00 zł	0,00 zł
Obszar C, Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	2	0	0,00 zł	0,00 zł
Obszar C, Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	1	0	0,00 zł	0,00 zł
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	2	2	4 916,00 zł	3 524,00 zł
Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	60	58	104 061,00 zł	104 061,00 zł
RAZEM:	86	72	197 522,00 zł	195 033,00 zł

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2013 roku największa liczba wniosków została złożona na Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. W ramach tego zadania było 60 wniosków, z czego 58 dofinansowano na łączną

kwotę 104 061,00 zł. Kolejnym zadaniem, które spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem Wnioskodawców była pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania. Dofinansowano 8 wniosków głównie na zakup sprzętu komputerowego. W dalszej kolejności dofinansowano zakup wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, pobyt dzieci w przedszkolu aktywnych zawodowo niepełnosprawnych Wnioskodawców oraz zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

Łącznie podpisano 72 umowy na łączną kwotę 197 522,00 zł, z czego wypłacono 195 033,00 zł. Ze względu na ograniczone środki finansowe przeznaczone na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, dofinansowano wnioski, które podczas weryfikacji merytorycznej uzyskały największą liczbę punktów.

Pozytywny jest fakt, że niepełnosprawna młodzież pragnie się kształcić na poziomie wyższym. Zdobywanie wyższego wykształcenia daje jej większe możliwości podjęcia odpowiedniego zatrudnienia oraz zwiększa szanse na otrzymanie pracy dostosowanej do ograniczeń związanych z niepełnosprawnością.

Podsumowując wszystkie powyższe dane zebrane do diagnozy potrzeb osób niepełnosprawnych można zauważyć, że wśród mieszkańców Powiatu Wschowskiego największy odsetek osób niepełnosprawnych prawnie oraz biologicznie stanowią kobiety. Również kobiety stanowią największą grupę osób zagrożonych bezrobociem, a tym samym wykluczeniem społecznym. Natomiast analizując dane pod względem wykształcenia, są to osoby niepełnosprawne bezrobotne oraz poszukujące pracy, które posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub nie mają żadnych kwalifikacji. Podobnie, jak w przypadku danych PUP, osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej to w głównej mierze kobiety, które stanowią aż 60% ogółu osób niepełnosprawnych klientów OPS. Z kolei z analizy realizacji programu „Aktywny samorząd” wynika, że coraz większa liczba osób, w szczególności niepełnosprawnej młodzieży podejmuje naukę na poziomie wyższym, tym samym zwiększając swoje szanse na zatrudnienie.

Obserwując liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących Powiat Wschowski należy zwrócić również uwagę, że w latach 2011-2013 ilość wydanych orzeczeń do celów pozarentowych była porównywalna, tylko w roku 2012 zauważono tendencję wzrostową.

Ponadto dane przedstawione w tabeli dotyczącej struktury wypłaconych świadczeń ze środków PFRON w roku 2013 wskazują, że największa ilość wniosków wpłynęła na zadanie dotyczące dofinansowania zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu

rehabilitacyjnego, co generuje wydatkowanie największej ilości środków finansowych PFRON w stosunku do innych zadań. Potrzeby osób niepełnosprawnych, jak wynika to z tabeli nr 3 są dużo większe niż środki PFRON przekazane Powiatowi Wschowskiemu, w związku z tym część zadań jest realizowana w ograniczonym stopniu lub nie jest realizowana w ogóle.

CELE GŁÓWNE PROGRAMU WSPIERANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WSCHOWSKIM

W LATACH 2014-2024

CEL GŁÓWNY I

Rozszerzenie działalności Centrum Informacji Osób Niepełnosprawnych działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

CEL GŁÓWNY II

Zniesienie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej oraz barier transportowych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym sprawnego poruszania się oraz komunikacji

CEL GŁÓWNY III

Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych

CEL GŁÓWNY IV

Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości usług rehabilitacji leczniczej

CEL GŁÓWNY V

Stworzenie systemu działań społecznych i organizacyjnych umożliwiających osobom niepełnosprawnym rozwój osobisty oraz aktywny udział w życiu lokalnej społeczności

CEL GŁÓWNY I

Rozszerzenie działalności Centrum Informacji Osób Niepełnosprawnych działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie Banku Informacji o potrzebach osób niepełnosprawnych.
2. Prowadzenie nowoczesnego systemu informacji o formach i możliwościach rehabilitacji społecznej, zawodowej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych.
3. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie specyfiki niepełnosprawności.
4. Rozwój współpracy z instytucjami oraz organizacjami działającymi w Powiecie Wschowskim w celu poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane efekty:

1. Posiadanie aktualnego zbioru informacji o potrzebach osób niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim.
2. Wzmocnienie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.
3. Dostęp osób niepełnosprawnych do informacji w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zdrowotnej.

Opis stanu, który chcemy osiągnąć:

Posiadanie banku informacji o potrzebach osób niepełnosprawnych oraz możliwościach sprostania tym potrzebom. Szybki i łatwy dostęp osób niepełnosprawnych do pełnej i aktualnej informacji.

Instytucja odpowiedzialna:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację celu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Starostwo Powiatowe we Wschowie

CEL GŁÓWNY II

Zniesienie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej oraz barier transportowych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym sprawnego poruszania się oraz komunikacji

Cele szczegółowe:

1. Likwidacja barier architektonicznych i technicznych w obiektach użyteczności publicznej.
2. Organizacja systemu transportu dla osób niepełnosprawnych.
3. Dostosowywanie istniejących ciągów komunikacji pieszej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. Opracowanie wykazu potrzeb w zakresie barier funkcjonalnych.
5. Rozwój infrastruktury lokalowej dla organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane efekty:

1. Dostosowanie budynków placówek oświatowych, opiekuńczych, leczniczych i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
2. Zniesienie barier funkcjonalnych uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do administracji, oświaty, rehabilitacji, kultury i sportu.
3. Ciągi komunikacji pieszej dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
4. Swobodne przemieszczanie się środkami transportu przez osoby niepełnosprawne.

Opis stanu, który chcemy osiągnąć:

Zmniejszenie barier architektonicznych, technicznych oraz transportowych w placówkach oświatowych, opiekuńczych, leczniczych i obiektach użyteczności publicznej na terenie Powiatu Wschowskiego. Łatwy dostęp osób niepełnosprawnych do administracji, oświaty, rehabilitacji, kultury i sportu. Dostosowanie ciągów komunikacji pieszej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Instytucja odpowiedzialna:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację celu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Starostwo Powiatowe we Wschowie

wszystkie urzędy miast i gmin z terenu powiatu

placówki użyteczności publicznej z terenu powiatu

PFRON

CEL GŁÓWNY III

Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

1. Zainteresowanie pracodawców preferencyjnymi formami zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
2. Rozszerzenie ofert poradnictwa zawodowego w zakresie kształtowania u osób niepełnosprawnych aktywnych postaw na rynku pracy.
3. Zwiększenie szans osobom niepełnosprawnym na rynku pracy poprzez podniesienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych.
4. Wspieranie przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych.
5. Wspomaganie zatrudnienia chronionego.

Oczekiwane efekty:

1. Zwiększone szanse zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wyniku podniesienia kwalifikacji zawodowych.
2. Sprawny system informacji dotyczący zatrudniania osób niepełnosprawnych.
3. Oferta usług poradnictwa zawodowego skierowana do osób niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.
4. Rozwój przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych.

Opis stanu, który chcemy osiągnąć:

Zmniejszenie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych i zwiększenie poczucia wartości wynikającego z zaspokojonych potrzeb zawodowych, a tym samym uzyskanie poprawy warunków życia.

Organizacja odpowiedzialna:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację celu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Starostwo Powiatowe we Wschowie

Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie

wszystkie urzędy miast i gmin z terenu powiatu

PFRON

lokalni przedsiębiorcy z terenu powiatu

CEL GŁÓWNY IV

Podjęmowanie działań mających na celu podniesienie jakości usług rehabilitacji leczniczej

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu tworzenie i rozwój infrastruktury rehabilitacji leczniczej.
2. Doposażenie placówek rehabilitacyjnych i edukacyjnych w sprzęt rehabilitacyjny.
3. Promowanie przedsięwzięć służących zdrowemu stylowi życia.
4. Świadczenie usług informacyjnych w zakresie rehabilitacji leczniczej.

Oczekiwane efekty:

1. Szybszy dostęp osób niepełnosprawnych do rehabilitacji leczniczej oraz właściwej opieki lekarskiej.
2. Wczesna rehabilitacja osób niepełnosprawnych.
3. Wzrost świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego stylu życia.

Opis stanu, który chcemy osiągnąć:

Spójny system szybkiego dostępu osób niepełnosprawnych do wczesnej rehabilitacji leczniczej oraz informacji na temat usług rehabilitacyjnych świadczonych w Powiecie Wschowskim i poza nim.

Organizacja odpowiedzialna:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację celu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Starostwo Powiatowe we Wschowie

wszystkie urzędy miast i gmin z terenu powiatu

PFRON

placówki świadczące usługi medyczne oraz rehabilitacyjne

organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

CEL GŁÓWNY V

Stworzenie systemu działań społecznych i organizacyjnych umożliwiających osobom niepełnosprawnym rozwój osobisty oraz aktywny udział w życiu lokalnej społeczności

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie działalności instytucji, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących na terenie Powiatu Wschowskiego statutową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie organizowania imprez integracyjnych.
3. Działalność informacyjno-edukacyjna skierowana do osób niepełnosprawnych.
4. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w różnego typu wydarzeniach lokalnych.
5. Realizacja projektów i programów mających na celu podnoszenie kompetencji społecznych osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane efekty:

1. Rozwój systemu wsparcia osób niepełnosprawnych w powiecie.
2. Aktywna integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.
3. Udział osób niepełnosprawnych w życiu gminy i powiatu.
4. Zwiększenie kompetencji społecznych osób niepełnosprawnych.

Opis stanu, który chcemy osiągnąć:

Udział osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej. Sprawny system wspierający osoby niepełnosprawne i ich rodziny w Powiecie Wschowskim.

Organizacja odpowiedzialna:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Instytucje i organizacje zaangażowane w realizację celu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie

Starostwo Powiatowe we Wschowie

wszystkie urzędy miast i gmin z terenu powiatu

PFRON

organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu

Źródła finansowania planowanych celów głównych programu wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie wschowskim w latach 2014-2024

GLÓWNE CELE PROGRAMU	finanse z budżetu państwa, w tym PFRON	finanse samorządowe gmina/ powiat	źródła pomocowe Unii Europejskiej	dotacje i granty	udział własny beneficjentów	inne np. sponsorzy
1. Rozszerzenie działalności Centrum Informacji Osób Niepełnosprawnych, działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie						
2. Zniesienie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej oraz barier transportowych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym sprawnego poruszania się oraz komunikacji						
3. Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.						
4. Podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości usług rehabilitacji leczniczej						
5. Stworzenie systemu działań społecznych i organizacyjnych umożliwiających osobom niepełnosprawnym rozwój osobisty oraz aktywny udział w życiu lokalnej społeczności.						

Monitoring wdrażania Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie wschowskim

Monitoring działań prowadzony będzie przez Zespół ds. wdrażania Programu wspierania osób niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim. Zespół zostanie powołany przez Zarząd Powiatu Wschowskiego, który ustali jego skład oraz zasady i sposób funkcjonowania. Podstawowym zadaniem Zespołu będzie monitorowanie realizacji założonych celów oraz aktualizowanie programu w zależności od potrzeb i zachodzących zmian. Monitoring będzie prowadzony poprzez:

- sukcesywne przeprowadzanie badań oceniających realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- przekazywanie wyników badań oceniających realizację prowadzonych działań Zarządowi Powiatu Wschowskiego.

Podstawowe akty prawne umożliwiające realizację programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości - 4 listopada 1950 r.
3. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych - uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 r.
4. Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych.
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (oraz rozporządzenia wykonawcze).
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (oraz rozporządzenia wykonawcze).
7. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (oraz rozporządzenia wykonawcze).
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Wykaz jednostek oraz organizacji pozarządowych wspierających osoby niepełnosprawne, działających w obszarze pomocy społecznej i oświaty w Powiecie Wschowskim

Jednostki organizacyjne:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
67-400 Wschowa ul. Plac Kosynierów 1c
2. Ośrodek Pomocy Społecznej
67-400 Wschowa ul. Klasztorna 3
3. Ośrodek Pomocy Społecznej
67-410 Sława ul. Odrodzonego Wojska Polskiego 14
4. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
67-407 Szlichtyngowa ul. Rynek 15
5. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
67-400 Wschowa ul. Pl. Św. Jana 1
6. Warsztat Terapii Zajęciowej
67-400 Wschowa, ul. Zielony Rynek 7
7. Dom Dziecka
67-400 Wschowa ul. Reymonta 1
8. Dom Dziecka
67-410 Sława ul. Odrodzonego Wojska Polskiego 36
9. Dom Dziecka
67-410 Sława ul. Słoneczna 5
10. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy
67-400 Wschowa ul. T. Kościuszki 25
11. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
67-400 Wschowa ul. Zacisze 1
12. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
67-410 Sława ul. Ogrodowa 1

Organizacje pozarządowe:

1. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów:
  - a. Zarząd Rejonowy w Sławie, ul. Głogowska 5, 67-410 Sława
  - b. Zarząd Rejonowy we Wschowie, ul. Łazienna 10, 67-400 Wschowa
2. Polski Komitet Pomocy Społecznej Stowarzyszenie Charytatywne Zarząd Miejsko – Gminny we Wschowie, ul. Łazienna 10 (prowadzą Klub Seniora), 67-400 Wschowa
3. Polski Związek Diabetyków Zarząd Koła we Wschowie, ul. Łazienna 10, 67-400 Wschowa
4. Parafialny Zespół CARITAS przy parafii pw. Św. Jadwigi Królowej, ul. Zacisze 3, 67-400 Wschowa.

5. Katolickie Stowarzyszenie „CIVITAS CHRISTIANA” Oddział Terenowy we Wschowie, ul. Kilińskiego 8, 67-400 Wschowa
6. Polski Związek Niewidomych Koło we Wschowie, ul. Łazienna 10, 67-400 Wschowa.
7. Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Wsi „Nasze Dzieci” w Przyczynie Górnej 34, 67-400 Wschowa.
8. Stowarzyszenie Amazonek Wschowskich ul. Garbarska 11 a, 67-400 Wschowa
9. Sławskie Stowarzyszenie „Klub Abstynentów”, ul. Głogowska 5, 67-410 Sława
10. Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Gorzowskiej, Zarząd Dekanalny Wschowa, ul. Powstańców Wlkp. 12, 67-400 Wschowa
11. Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Pomocna Dłoń” Wschowa, ul. Garbarska 11a, 67-400 Wschowa,
12. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Ośrodek”, ul. Kościuszki 25, 67-400 Wschowa.
13. Wschowskie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Podaj Dalej” ul. Gospody 2/21, 67-400 Wschowa
14. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Wykluczonych i Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „STOKROTKA” w Sławie, ul. Kwiatowa 7, 67-410 Sława

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Osoby niepełnosprawne prawnie w Powiecie Wschowskim.

Tabela nr 2. Osoby niepełnosprawne biologicznie w Powiecie Wschowskim.

Tabela nr 3. Struktura wypłaconych świadczeń ze środków PFRON w roku 2013.

Tabela nr 4. Osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Wschowskiego.

Tabela nr 5. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wg stanu na dzień 31.12.1013 r. w Powiecie Wschowskim.

Tabela nr 6. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu wg wykształcenia wg stanu na dzień 31.12.1013 r. w Powiecie Wschowskim.

Tabela nr 7. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu wg czasu pozostawania bez pracy w Powiecie Wschowskim wg stanu na dzień 31.12.1013 r.

Tabela nr 8. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2013r. w Powiecie Wschowskim.

Tabela nr 9. Źródła finansowania planowanych celów głównych programu wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie wschowskim w latach 2014-2024.

Spis treści:

Wstęp.....	1
Diagnoza.....	3
Cele główne Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim w latach 2003-2013:.....	16
CELGŁÓWNY I.....	17
CELGŁÓWNY II.....	18
CELGŁÓWNY III.....	20
CELGŁÓWNY IV.....	22
CELGŁÓWNY V.....	24
Źródła finansowania planowanych celów głównych Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim.....	26
Monitoring wdrażania Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wschowskim	27
Podstawowe akty prawne umożliwiające realizację celów strategicznych.....	28
Wykaz jednostek oraz organizacji pozarządowych wspierających osoby niepełnosprawne, działających w obszarze pomocy społecznej i oświaty w Powiecie Wschowskim.....	29
Spis tabel	31
Spis treści	32